

Slovenský jazyk a literatúra - test č. 1/2016

Ukážka č. 1

Už veľa dní bez ustania páliło slnko a krajina bola vysušená a horúca. Zoslabnutá vrana krúžila nad krajinou. Vedela, že ak čoskoro nenájde vodu, zomrie od smádu. Keď stratila všetku nádej, zosadla na zem. Tu jej do očí udrela akási vec na kôpke kamenia, bol to starý krčah. Nazrela doň a zo zobáka sa jej vydralo prekvapené zakrákanie. Bola v ňom voda! Vrana dychtivo vopchala hlavu do krčaha, no mala prikrátky zobák. Vedela, že keby krčah prevrátila, voda by jednoducho vytekla a vsiakla do zeme. Vtom vrane čosi zišlo na um. Zobákom začala zbierať zo zeme kamienky a hádzať ich do krčaha. Ako kamienkov na dne pribúdalo, tak sa zvyšovala aj hladina vody, až sa z nej vrana mohla poľahky napiť.

1. Z ukážky č. 1 vyplýva:

- A) Vrana z výšky zazrela krčah a zosadla na zem.
- B) Vrana skúšala krčah prevrátiť, no nešlo to.
- C) Vrana vedela, že ak čoskoro nenájde vodu, zomrie.
- D) Vrana nestrácala vieru, že čoskoro vodu nájde.

2. Z ukážky č. 1 vyplýva ponaučenie:

- A) Uspokoj sa s tým, čo máš.
- B) Núdzou človeka naučí, ako si poradiť.
- C) Najviac kričie tí, čo najmenej robia.
- D) V núdzi poznáš priateľa.

3. Z hľadiska literárneho druhu je ukážka č. 1:

- A) lyrika
- B) dráma
- C) rozprávanie
- D) epika

4. V ktorej vete sa nachádza slovo podobného významu k podčiarknutému slovu?

- A) Líška sa chcela vtisnúť dnu.
- B) No vtiahnuť brucho sa jej nepodarilo.
- C) Majiteľ somára pútnika posotil.
- D) Kolesá uviazli hlboko v blate.

5. Slovo podobného významu je:

- A) antonymum
- B) opozitum
- C) synonymum
- D) epiteton

6. V ktorej z možností vznikli všetky slová skladaním?

- A) vlakvedúci, perokresba, výmysel, vodojem
- B) veľkonočný, hláskoslovie, drevorubač, dubisko
- C) klasifikácia, súčasnosť, teplomer, zlatokopi
- D) skalopevný, zlatokopi, žabomyšie, vodomer

7. V ktorej z viet je pravopisná chyba?

- A) Ďaleký ázijský svetadiel zastupovali dve Japonky.
- B) I Ukrajinskí turisti zažili na vlastnej koži nebezpečenstvo tatraských hôr.
- C) Viacerí študenti už vycestovali do Severnej Ameriky aj zo Slovenska.
- D) Cez Ulicu hrđinov sme sa dostali na Námestie osloboditeľov.

8. Vety bájky sú poprehadzované. Ktorou vetou bájka začína a ktorou končí?

1. Zajac od začiatku nasadil také tempo, že o chvíľu korytnačku stratil z dohľadu.
2. „Myslím, že keby som chcela, vedela by som sa pohybovať celkom rýchlo.“
3. Bol však sparný deň a zajac čoskoro zaspal.
4. Preteky vzbudili medzi ostatnými zvieratami záujem.
5. Zajac bol rýchly bežec a neraz si kvôli tomu doberal korytnačku.
6. Zajaca zobudili ovácie, ktorými korytnačku vítali ostatné zvieratá.
7. „Počkám, kým sa chudera nedoplazí sem, a potom pred jej očami prebehnem cieľom.“
 - A) 4, 6
 - B) 6, 1
 - C) 5, 6
 - D) 2, 4

9. Ktorá z viet je jednočlenná?

- A) V lete často hrmí.
- B) Vrátili sa neskoro.
- C) Čakala nás záplava kvetov.
- D) Určite prídeme.

10. Ktorý z pojmov je vysvetlený nesprávne?

- A) biografia = životopis
- B) komunikácia = pohyby tela
- C) gestikulácia = pohyby rúk
- D) mimika = pohyby tváre

11. Ktorá z viet nie je napísaná umeleckým štýlom?

- A) Spod zeme vykúkajú prvé jarné kvietky.
- B) Jarné kvietky sa odievajú do zelených šiat.
- C) Ozrutné vrchy viseli nad dedinou.
- D) Žiadam o potvrdenie účasti na rokovaní.

12. Ktorý z výrokov je pranostikou?

- A) Kto hlboko orie, zlato vyoráva.
- B) Dostal sa z dažďa pod odkvap.
- C) Bez práce nie sú koláče.
- D) Margita muchám vrece rozväzuje.

13. V ktorej z možností sú všetky podstatné mená v rovnakom páde?

- A) za domom, za lásku, po ceste, ku knihe
- B) popri diaľnici, od pomníka, k prameňu, za víťazstvo
- C) pri dome, v srdci, na vizitke, po obede
- D) podľa návodu, medzi priateľmi, na spoluhlásku, podľa vzoru

14. V ktorej z možností majú všetky prídavné mená rovnaký vzor?

- A) srnkin, makové, strýkovi
- B) žraločie, havraniemu, líščia
- C) riečna, banánový, motýlí
- D) výsledný, osí, kráľovskému

15. V ktorej z viet zodpovedajú slovesu tieto gramatické kategórie?

3. osoba, jednotné číslo, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid

- A) Zmrzlinu si vyberá zo šiestich druhov.
- B) K týmto ľuďom sa pridali niektorí neprajníci.
- C) V lete som sa stretávala s niekoľkými spolužiakmi.
- D) Filmári nakrúcajú prírodopisný film.

16. Ktorý žáner zodpovedá nasledujúcemu textu?

9. júla sa na bratislavskom Hlavnom námestí uskutočnilo v rámci Kultúrneho leta divadelné predstavenie Hamlet v podaní vynikajúcich hercov Slovenského národného divadla.

- A) opis
- B) oznámenie
- C) správa
- D) pozvánka

Ukážka č. 2

Na tráve ležím v starom sade.
Je práve taký, ako býval dedov.
Jablone, slivky, tu-tam štepy mladé
a krivé humno, slamou pokryté.
Cez mnohé bleskobitá tackalo sa s biedou,
kým v dnešku zastalo jak opité.

Na tráve ležím, hľadím na obláčky
a prepadám sa do detstva vždy nižšie.
Bfúkajú nado mnou zas štebotavé vtáčky.
Podľa nich veru dátum nepoznáš.
O tridsať rokov sa už viacej píše.
Ako len beží ľahostajný

17. Úryvok básne v ukážke č. 2 možno označiť ako:

- A) spoločenskú lyriku, pretože básnik chce zmenu
- B) epickú lyriku, pretože je v nej príbeh
- C) osobnú lyriku, pretože básnik spomína na detstvo
- D) ľúbostnú epiku, pretože básnik spomína na svoju lásku

18. Umelecký prostriedok v 6. verši prvej strofy ukážky č. 2 je:

- A) prirovnanie
- B) zdobnenina
- C) epiteton
- D) gradácia

19. Ktoré slovo chýba do 6. verša druhej strofy ukážky č. 2?

- A) svet
- B) čas
- C) človek
- D) hlas

20. V ktorom verši sa nachádza zdobnenina?

- A) Jablone, slivky, tu-tam štepy mladé
- B) Na tráve ležím, hľadím na obláčky
- C) O tridsať rokov sa už viacej píše.
- D) kým v dnešku zastalo jak opité.